

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 23 mei 2017

Onderwerp: Jaarstukken 2016

Kenmerk: 880123

Bijlagen:

- Ontwerpbesluit
- Jaarstukken 2016
- Productenrealisatie 2016

1. Inleiding

Via de jaarstukken 2016 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output van het jaar 2016. Provinciale Staten controleren of dit is gebeurd binnen de kaders zoals geformuleerd in de begroting 2016 en bijgesteld in begrotingswijzigingen en de zomernota.

De jaarstukken hebben wettelijk dezelfde structuur als de begroting. Dit betekent dat wij rapporteren over de 7 beleidsinhoudelijke programma's en het 8e programma "financiën", zoals die in de begroting 2016 waren opgenomen.

Deze voordracht bevat een analyse op hoofdlijnen van het rekeningresultaat en geeft cijfermatig inzicht in de over- en onderbestedingen. De inhoudelijke toelichtingen en analyses zijn te vinden in de jaarstukken zelf bij de diverse begrotingsprogramma's.

De totale jaarstukken zijn ook als webversie te benaderen op <http://financien.noord-holland.nl/>

2. Analyse van het resultaat

Overzicht van het financiële resultaat

bedragen in miljoenen €	Begroting	Realisatie	Verschil	Effect op saldo
Totaal baten	-574,64	-598,75	-24,11	Voordelig
Totaal lasten	589,24	488,49	-100,75	Voordelig
Saldo van baten en lasten	14,60	-110,26	-124,86	Voordelig

bedragen in miljoenen €	Begroting	Realisatie	Verschil	Effect op saldo
Saldo van baten en lasten	14,60	-110,26	-124,86	Voordelig
Ottrekking aan reserves	-210,60	-140,97	69,63	Nadelig
Vrijval van reserves	-12,81	-12,65	0,16	Nadelig
Stortingen in reserves	203,39	219,70	16,31	Nadelig
Resultaat conform BBV	-5,42	-44,18	-38,76	Voordelig

Het rekeningresultaat bedraagt € 44,18 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 5,42 miljoen voordelig. Dat betekent dat het resultaat € 38,76 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Begroot resultaat	5.427.778	Voordelig
Werkelijk resultaat	44.180.955	Voordelig
Te verklaren verschil	38.753.177	Voordelig

In onderstaande tabel is per onderwerp een uitsplitsing gegeven van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde resultaten die dit totale verschil verklaren.

Voor de leesbaarheid is hier gekozen voor een sommering per onderwerp. Het betreft daarom een andere doorsnede dan bij de programma's is te vinden. Een bedrag in onderstaande tabel kan zijn opgebouwd uit bedragen in verschillende kostencategorieën bij de operationele doelen.

Opbouw van het rekeningresultaat (x € 1.000, min is voordelig)

	Onderwerp	Resultaat
Programma 1	PS	-143.547
	GS	-40.889
	Oud-GS	-411.271
	Kabinet	-30.640
	Bestuurskracht	-34.342
	Beleidsvaluatie	-876.708
	Archief	-109.752
	Communicatie en sponsoring	-456.709
	Tunnelveiligheid	-57.000
	Europa	-182.163
Totaal programma 1		-2.343.021
Programma 2	Verkeersmanagement	160.680
	Bijdrage NDW	-151.000
	Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen	1.679.173
	Revisiewerkzaamheden	-87.951
Totaal programma 2		1.600.902
Programma 3	Waterkeringen	-139.297
	Waterbeleid	-125.347
Totaal programma 3		-264.644
Programma 4	Milieubeleidsplan	-44.167
	Duurzame ontwikkeling	-175.000
	Geluidsadvies	-90.000
	Investeringsprogramma klimaat duurzaamheid	-148.111
	Investeringsprogramma duurzame energie	250.297
	Rente Participatiefonds Duurzame Energie	-199.944
	WABO	694.528
	Duurzaam Door	-431.271
	Omgevingsdiensten	-1.013.408
	Bodemsanering	-14.065.589
	Milieuwetgeving	-128.074
	Leges ontgrondingen	56.753

Totaal programma 4		-15.293.986
Programma 5	Storting reserve werkgelegenheid en Economie	907.983
	Vrijval reserve tijdelijk beheer gronden	159.080
	Kenniseconomie en MKB Fonds	-241.846
	RON	-73.964
	Noordzeehavens	-100.406
	Arbeidsmarkt	-161.000
	Stadsverwarming Purmerend	-78.801
	Subsidies landbouw en visserij	-50.133
	OV Knooppunten	-32.618
	Structuurvisie	-575.093
	Metropoolregio Amsterdam en Schiphol	-48.748
	Beheer Gronden	44.332
	Beheer onroerend goed	-354.157
	ISV	-373.378
	BLS	-2.453.126
	Omgevingswet	-188.275
	Anna Paulowna en Perceel hoofdweg	105.418
	Wierringerrandmeer	-1.420.559
Totaal programma 5		-4.935.291
Programma 6	Reserve Groen	-417.563
	Regionale samenwerking en gebiedscommissie	-211.088
	Omgevingsdiensten	-79.659
	Rijksmiddelen ILG	-547.780
	Recreatie	-103.875
	Natuur- en landschapsbeheer	-412.640
	Faunafonds	525.644
Totaal programma 6		-1.246.961
Programma 7	Cultureel erfgoed	-1.046.445
	Culturele infrastructuur	-151.860
	Probiblio	-150.910
Totaal programma 7		-1.349.215
Programma 8	Apparaatskosten	-4.957.923
	Afrekeningsverschillen	-1.569.991

Rente	358.573
Provinciefonds	-1.050.522
Opcenten MRB	1.137.321
Vrijval subsidiecrediteuren	-1.026.510
Vrijval voorziening Financiële risico's	-1.500.000
Doorschuif btw	61.943
Verkoop provinciaal eigendom	1.821.907
Vrijval voorziening Crailo	-8.000.000
Diverse	-195.760
Totaal programma 8	-14.920.962
Eindtotaal	-38.753.178

Toelichting op het resultaat

Het nog te verklaren resultaat is opgebouwd uit verschillende positieve en negatieve posten.

e inhoudelijke verklaringen van deze verschillen tussen begroot en geraamd zijn te vinden bij de diverse programma's in de jaarstukken. Daarbij is een ondergrens aangehouden van € 250.000. Onder deze grens zijn in het algemeen geen inhoudelijke verklaringen opgenomen.

Voor de analyse op de apparaatskosten verwijzen wij tevens naar de paragraaf bedrijfsvoering.

2.3 Analyse van de onderbesteding op de lasten

Naast de hierboven vermelde verschillen die het rekeningresultaat bepalen, zijn er in de rekening ook verschillen aanwezig, die wij resultaat neutrale verschillen noemen. Deze worden zichtbaar wanneer de baten en lasten apart worden uitgesplitst, zoals hierboven in de tabel "Overzicht totaal rekeningresultaat" is te zien. De resultaat neutrale verschillen die groter zijn dan € 250.000 zijn toegelicht bij de operationele doelen.

In onderstaande tabel is een specificatie gegeven van de onderbesteding van de lasten. Daarbij zien we dat van de totale onderbesteding op de lasten van € -100,75 miljoen een bedrag van € 69,63 miljoen van geraamde bestedingen uit reserves komt. In 2015 was de totale onderbesteding € 55,7 miljoen, waarvan € 45,8 miljoen uit de reserves. De reserves functioneren hier als administratief instrument voor verschuivingen van geplande activiteiten tussen de jaren. Niet bestede bedragen uit reserves blijven in de reserves aanwezig en zullen de komende tijd alsnog aan de bedoelde doelen worden besteed. Hetzelfde geldt voor de posten die ten laste komen van de specifieke baten en de (voormalige) brede doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Deze bedragen blijven beschikbaar op de balans voor de geplande bestedingen.

Specificatie van onderbesteding van de lasten (min is onderbesteding)

<i>Bedragen * €1.000</i>		Begroot	Gerealiseerd	Verschil
Lasten gedekt uit reserves	Reserve	210.602	140.972	-69.630
Programma 1	Cofin. Europa	8.683	6.722	-1.961
Programma 2	Infrastructuur	18.106	14.466	-3.640

	Fietsinfrastructuur	-423	-4.953	-4.530
	Groot onderhoud	488	1.192	704
	SolaRoad	140		-140
	OV-projecten	3.610	2.708	-902
	Westfrisiaweg	32.260	32.260	0
Programma 3	Waterrecreatie	200	162	-38
Programma 5	Duurzame zeehavens	4.740	3.338	-1.402
	Cofin. Europ. Landbouw	233	81	-152
	HIRB	2.985	2.844	-141
	Stedelijke vernieuwing		-687	-687
	Tijdelijk beheer gronden	741	900	159
	Werkgelegenheid en economie	3.231	3.947	716
Programma 6	Groen	24.470	15.820	-8.650
	Cofinanciering Waddenzee	200	251	51
	Groene Uitweg	3.955	3.002	-953
Programma 8	Exin-H	20.649	3.056	-17.593
	ILG	810	220	-590
	TWIN-H	48.952	21.629	-27.323
	Huisvesting	3.343	3.036	-307
	AP 2010	10.605	10.368	-237
	Vervanging ICT-apparatuur	105	97	-8
	Organisatieverandering	1.100	869	-231
	Bedrijfsvoering		14	14
	GO-gelden	25	9	-16
	Monumenten	11.753	10.007	-1.746
	UNA	58	32	-26
	Algemeen	9.583	9.582	-1
Lasten gedekt uit algemene middelen en baten		232.369	211.857	-20.512
Lasten gedekt uit Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer		36.610	31.562	-5.047
<i>Lasten apparaatskosten</i>		109.657	104.097	-5.560
<i>Totaal Lasten</i>		589.238	488.489	-100.749

3. Verwerking van het positieve resultaat

Op basis van het besluit bij de eerste begrotingswijziging 2017 moet uit het resultaat van 2016 een bedrag van € 2.269.000 worden bestemd voor uitgestelde intenties uit 2016. Dit betreft bestedingen ten aanzien van beleidsvoornemens uit 2016 en onderwerpen uit het coalitieakkoord welke voor het daarvoor aangewezen bestedingsdoel beschikbaar moeten blijven.

In de decembercirculaire van 2016 is in de uitkering provinciefonds voor Noord-Holland een bedrag van € 426.887 opgenomen voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLB) en kleine natuurbeheerders en een bedrag van € 150.000 voor het uitvoeren van pilotprojecten weidevogels (onder meer experimenten met kruidenrijkgrasland), met als doel het vergroten en verspreiden van kennis rondom het behoud van weidevogels. Voorgesteld wordt deze bedragen voor betreffende bestedingsdoelen te bestemmen en aan de Reserve Groen toe te voegen.

In 2016 is onder meer de vrijval van diverse rijksmiddelen in het resultaat verwerkt waar vanuit het Rijk geen verantwoordingsplicht (meer) tegenover staat en om die reden ter beschikking van Provinciale Staten komen. Van de volgende vrijgevallen posten wordt voorgesteld de middelen voor de eerder aangegeven bestedingsdoelen te behouden:

- Een bedrag van € 431.271 uit vrijgevallen middelen Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvdO). Het project LvdO is opgevolgd door 'DuurzaamDoor' waarvoor ook bijdragen van het rijk zijn ontvangen. Zowel de middelen voor LvdO als voor DuurzaamDoor zijn bedoeld om via sociale innovaties te werken aan een groene economie, naar keus binnen de thema's biodiversiteit, voedsel, energie, grondstoffen en water. Op 9 februari 2016 (746949/746956) is besloten de middelen voor DuurzaamDoor in te zetten voor de aanpak van Groen Kapitaal. Groen Kapitaal is er op gericht biodiversiteit te behouden en versterken door zogenaamde natuurcombinaties, onder andere met landbouw/voedsel (ook biobased deel circulaire economie), water en gezonde leefomgeving. Gelet op het oorspronkelijke doel waarvoor de middelen voor LvdO zijn toegekend en voornoemd besluit wordt voorgesteld de middelen te besteden via de aanpak Groen Kapitaal.
- Een bedrag van € 547.780 uit vrijgevallen middelen Investeringsimpuls Landelijk gebied. Gelet op het oorspronkelijke doel waarvoor deze middelen door het Rijk aan de provincies zijn gedecentraliseerd, wordt voorgesteld dit bedrag in de Reserve Groen te storten. De reserve Groen dient voor de realisatie van natuur-, recreatie- en waterprojecten in het landelijk gebied.
- Een bedrag van € 2.316.354 uit vrijgevallen Rijksmiddelen BLS. De middelen zijn geormerkt voor de uitvoeringsregeling woonvisie Noord-Holland voor de uitvoering van de Regionale Actieprogramma's (RAP's) Wonen 2016 t/m 2020 en betrokken in het vastgestelde subsidieplafond. Voorgesteld deze middelen toe te voegen aan de Reserve Actieprogramma 2010.

Na verwerking van deze resultaatbestemmingen zal het positieve resultaat van € 38,04 miljoen aan de algemene reserve worden toegevoegd. De algemene reserve stijgt daardoor van € 102,00 miljoen naar € 138,04 miljoen. De algemene reserve vormt een belangrijk deel van de buffer voor het opvangen van risico's. Na verwerking van het jaarrekeningresultaat zal het weerstandsvermogen voor het komende jaar 1,6 bedragen en voor vier jaar 4,6.

Het voornemen bestaat om bij de zomernota 2017 de in 2016 vrijgevallen € 14,07 miljoen uit de voorziening bodemsanering in een nieuw in te stellen reserve bodemsanering te storten met als doel de toekomstig uit te voeren saneringsprojecten te kunnen financieren.

4. Krediet Strategische Grondaankopen

Op 23 mei 2016 hebben uw Staten besloten de kredieten voor anticiperende gronden van € 82 miljoen en voor strategische grondaankopen van € 15 miljoen samen te voegen tot één krediet "Strategische grondaankopen" van € 97 miljoen en dit krediet "Strategische grondaankopen" de komende 10 tot vijftien jaar af te bouwen naar € 20 miljoen door een jaarlijkse bijstelling bij de

jaarrekening. Op grond van verkopen en herwaarderingen die in 2016 hebben plaatsgevonden, stellen wij voor dit krediet met € 17 miljoen te verlagen van € 97 miljoen naar € 80 miljoen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris.

Ontwerpbesluit

Nr. 40

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 23 mei 2017;

besluiten:

1. De jaarstukken 2016 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2016 van EY en de reactie van GS daarop;
3. De volgende bedragen te bestemmen:
 - € 2.269.000 voor Uitgestelde Intenties uit 2016;
 - € 426.887 voor Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer en kleine natuurbeheerders toe te voegen aan gelijklopende begrotingspost in begrotingsjaar 2017;
 - € 150.000 voor Pilotprojecten weidevogels toe te voegen aan gelijklopende begrotingspost in begrotingsjaar 2017;
 - € 431.271 voor de aanpak van Groen Kapitaal en dit bedrag toe te voegen aan gelijklopende begrotingspost in begrotingsjaar 2017;
 - € 547.780 toe te voegen aan Reserve Groen;
 - € 2.316.354 toe te voegen aan Reserve Actieprogramma 2010;
4. Het voordelig rekeningresultaat van € 38,04 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve;
5. Het krediet Strategische Grondaankopen met € 17 miljoen te verlagen van € 97 miljoen naar € 80 miljoen.

Haarlem, 10 juli 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier.